

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

An, & quando possit Iudex ecclesiasticus absoluere à iuramento. Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

Leo in *Theſſon. eccleſ. par. 1. cap. 9.*
num. 16. & ſeq. *Dian. p. 1. tr. 2. reſol.*
89. *Ricc. in Prax. par. 1. reſ. 483.* cō-
ceſſa enim iurisdictione omnia
intelliguntur conceſſa, quę ad il-
lam tuendam, & conſeruandam
ſunt neceſſaria arg. l. 2. ff. de iuriſd.
omn. Iud.

11 Addit Leo loco cit. p. 3. c. 8. n. 92.
& ſeq. quod nec ordinarius, nec
Auditor Camera poteſt abſq; licē-
tia Summi Pōtificis Prouinciā, Ci-
uitatem, Caſtrum, vel alium lo-
cum eccleſiaſtico ſupponere in-
terdicto pro debito pecuniario,
ita prohibente Bonifacio VIII. in
extrau. prouidē de ſent. excom.

12 In cauſis quoque criminalibus
nō licet Iudici eccleſiaſtico reos
excommunicare, niſi in ſubſidiū,
videlicet quando exequutio rea-
lis, vel perſonalis fieri non pote-
rit: & tunc ſi delicti qualitas id
expoſcat, præcedere debet bina
ſaltem monitio etiam per edictū
ex diſpoſitione eiufdem Concilij lo-
co cit. d. cap. 3.

13 Obſeruant tamen nonnulli re-
centiores, Concilium d. c. 3. tra-
dere inſtrudionem, non autem
imponere formam, & ideo vale-
re excommunicationem non ſer-
uato dicto ordine Concilij, ita
Ricc. in Prax. ſor. eccleſ. par. 4. reſol.
202. num. 4. ubi citat *Maceratenſ.*
var. reſol. lib. 1. reſol. 112. caſ. 75. in
ſin. verſ. in ſuper.

S V M M A R I V M.

1 Relaxatio iuramenti non ad ſa-
cularem, ſed ad eccleſiaſticum in-
dicem ſpectat.

2 Capitulum ſede vacante, & alij
Prelati inferiores habentes iurisdictionem episcopalem, vel
quaſi relaxare poſſunt iuramentum.

3 Quę requirantur ad relaxationem iuramenti.

4 Quando Episcopus poſſit periu-
rum abſoluere à reatu periu-
rij.

5 Tot requiruntur abſolutiones,
quot ſunt iuramenta.

6 An requiratur ſpecialia manda-
tum ad impetrandam huiusmo-
di abſolutionem.

C A P. VI.

An, & quando poſſit iudex
eccleſiaſticus abſolue-
re à iuramento.

Relaxatio iuramenti nō
ad poteſtatem ſacu-
larem, ſed ad Episco-
pum ſpectat cap. noxi-
t de iudic. cap. venerabilem ſ. idem
etiam de elect. S. Th. 2. 2. q. 89. art. 9.
ad 3. *Laym. in Theol. mor. lib. 4. tr.*
3. cap. 11. num. 9. & alij communi-
ter: etiam ſi Episcopus ſit tantum
electus, & confirmatus, licet non-
dum conſecratus *Dian. par. 7. tr. 2.*
2. reſ. 1. idemque dicendum de Ca-
pitulo ſede vacante, & alijs Prela-
tis inferioribus habentibus iurif-
dictionem Episcopalem, vel qua-
ſi, ut notant Doctores apud *Barb.*
de off. & pot. Episc. par. 2. all. 36.
nu. 9. & ſeq. *Bonacin. de legib. diſp.*
4. q. 1. pun. 17. num. 9.

3 Ad huiusmodi verò relaxationem

nem requiritur 1. iusta causa, puta si in contractu interuenerit dolus, metus, lésio, aut quid simile cap. Abbas, ubi glos. in ver. coactus de ijs, quæ met. caus. cap. verum de iureiur. S. Th. 2. 2. d. q. 89. art. 7. ad 7. & art. 9. ad 3. Barbof. in d. cap. verum num. 2. & alij.

Secundò vt iurans sit subditus Episcopi absoluentis Barbof. dict. parte 2. allegat. 36. num. 17. & seq. Genuens. in Prax. Archiepisc. c. 4. num. 9. ubi dicit, hanc esse magis communem: quamuis alij teneant, quod absolutio à iuramento peti, & concedi potest ab ordinario, in cuius Diocesi reperitur is, qui iurauit, licet contractus alibi sit celebratus: quia tractatur de favore animæ, quæ non circumscribitur loco, ita Doctores, quos refert, & sequitur Vulp. in Prax. iudic. cap. 30. num. 5. & 6. quorum opinio admitti potest, quando necessitas hoc postulet, vel si talis adsit consuetudo Dian. par. 8. tr. 3. ref. 47. Genuens. in Prax. d. cap. 4. num. 10. ubi dicit, quod in Curia Archiep. Neap. ex antiquissima obseruatiã absoluuntur omnes exteri à iuramentis præstitis, etiam extra Regnum, quando adeunt Ciuitatem Neapolitanam animo litigandi in curia seculari:

Tertiò quod absolutio petatur ante incursum periurium: & ideo obtinenda est, antequam adueniat tempus solutionis; quia termino elapso Episcopus absolutionem concedere non potest, sed recurrendum est ad Papam Vulp. d. cap. 30. num. 9. & seq. ubi alios refert, & de communi testatur Ricc.

in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 309. immò in pœnam periurij debitor cogitur soluere, licet possit deinde repetere c. debitores de iureiur. glos. in cap. Abbas ver. coactus de his quæ met. caus. Grass. decis. aur. p. 1. lib. 2. cap. 18. num. 34.

4 Notandum est autem, quod periurus potest à reatu periurij etiam ab Episcopo absolui, citata tamen parte, ac probata lésione vel metu, alijsque legitimis exceptionibus Genuens. d. cap. 4. num. 3. Vulp. ubi supra cap. 30. nu. 11. Vrsill. ad Afflict. dec. 30. num. 5.

5 Obserua tamen, quod qui petit absolutionem, omnia iuramenta specificè exprimere debet; & ideo si duo instrumenta super aliè qua re fiant, non sufficit petere absolutionem à iuramentis contentis in vno, alias contraueniens non excusatur à periurio, vt dicit Nouar. apud Ricc. in collect. dec. 3186. par. 7. Vnde si quis impetrauit absolutionem à iuramento ad effectum agendi, & non fecit mentionem, se inrassè non petere absolutionem à iuramento, non censetur habilitatus, vt possit agere, nisi prius absoluat à iuramento de non petenda huiusmodi absolutione, quia tot requiruntur absolutiones, quot sunt iuramenta Afflict. decis. 220. num. 12. Vulp. d. cap. 30. nu. 7. ubi n. 15. addit, quod

6 procurator non potest petere absolutionem à iuramento per suum principalem præstito absq; speciali mandato: quia cum tractetur de obligatione spirituali, specialis consensus requiritur: sed contrarium tenet Rebuff. in Prax.

benefic. in tit. de Different. inter re-
script. gratia, & iustit. num. 16. &
in tit. de Dispensat. num. 13. Nau.
conf. 4. de Rescript. & alij, quos re-
fert, & sequitur Barbof. in cap. in-
notuit. num. 16. de elect. vbi dicit,
quod nec speciale, nec generale
mandatum desideratur ad dispē-
sationes, & quæuis alia priuile-
gia impetranda, sed possunt vali-
dè impetrari eo, cui impetran-
tur, ignorante iuxta tex. in
capit. si tibi de Præb. in 6. vnde
hæc verior videtur opinio. rati-
ficatio tamen debet fieri in tem-
pore hoc est intra terminum præ-
fixum ad soluendum, alias incur-
ritur in periculum, ut post Rom.
conf. 427. & alios notat Genuens.
d. cap. 4. nu. 11.

S V M M A R I V M.

- 1 De iure civili Iudex ordinarius non potest penitus recusari, se-
cus de iure canonico.
- 2 Delegatus tam de iure canonico quam civili recusari potest.
Quid si sit delegatus ad vnũuersi-
tatem causarum.
- 3 Huiusmodi recusatio ante litis
ingressum proponenda est, &
ante omnes dilatorias.
- 4 Quando post litem contestatam
recusatio proponi possit.
- 5 In libello recusationis debet ex-
primi legitima, seu probabilis
causa suspicionis.
- 6 Si proponatur causa non legiti-
ma, potest Iudex recusatus ad
ulteriora procedere.
- 7 Appellationi Friuola non est de-
ferenda.
- 8 Iudex tam ordinarius, quam de-
legatus Papa compellit partes
ad eligendum arbitros, qui de
causis suspicionis cognoscant.
- 9 Quando possit Iudex recusatus
ad ulteriora procedere.
- 10 Declaratur tex. in cap. legitima
de appell. in 6. & cap. suspicionis
ex. de offic. deleg.
- 11 Arbitri possunt eligi etiam alibi,
quam in loco Iudicis recusati.
- 12 Potest etiam Iudex recusatus co-
gere partes ad eligendum ter-
tium, si arbitri non sint concor-
des.
- 13 Quid si partes in ipsos arbitros,
aut in tertium eligendum non
conueniant.
- 14 Recusato Episcopo ut suspecto, ex
eadem causa Vicarius ipsius
recusari potest, limitatur nu. 15.
- 15 In recusatione Vicarij generalis,
vel delegati ab Episcopo non
eliguntur arbitri, sed causa su-
spicionis coram Episcopo sunt
proponenda.
- 16 Quid si suspicio concerneret ipsi
Episcopum.
- 17 Similiter ad Capitulum recurritur
in casu recusationis Vicarij
Capitularis.
- 18 Item Delegatus Papa cognoscit
de causis recusationis sui subde-
legati.
- 19 Quid si vnus ex duobus delega-
tis Papa recusetur ut suspectus.
- 20 Si Episcopus esset in remotis, &
Vicarius recusetur, tunc de
recusatione illius cognoscant ar-
bitri, limitatur num. 22.
- 21 Vicarius Episcopi cognoscit de
causis suspicionis delegati ab
Episcopo existente in remotis.